

„Вестител“

на Елена Алекова в превод на Злата Куфнерова

Елена Алекова
ВЕСТИТЕЛ

На Ваня Монева
и нейните „Космически гласове“*

1. Тема

Превърна душата ми в убежище на светлина,
на думи пулсиращи и ангелски песнопения.
Душата ми отвори звездните си очи и зазвъня,
и затрептя душата ми с неведоми за мен антени.

Съцветията, капчиците роса на есента.
Искрящата кръв от шеметни жертвоприношения.
Сказанията за първите и за последните неща.
Животът, внезапно разкрил нов смисъл и ново звучене.

И... Тебе поем, Господи, Тебе благословим...
изникна от Нищото в мен и в Нищото се завърна.
И се усмихна – съвсем като истински – херувим,
прошепна ми нещо насън и насън ме прегърна.

Не помня какво ми говори почти до сутринта,
дали го сънувах, дали го докосвах, измислях...
Но заедно с него към небесата синкави отлетя
горчивият мрак... И душата ми засия, пречистена.
17.09.2013 г.

2. Вариация по темата

Шемет. И светлина. Песнопения. Думи пулсиращи.
Душата ми. Полет нанякъде – накъде ли?... И още...
Магически заклинания в полуздрача. Свещени нощи.
Искрящата кръв, капчиците роса по баирите.

Ненаситна за кръв е пръстта векове. Загаднична е.
И пак се отваря както в далечните правремена и епохи.
И пак се отдава душата и търси ли, търси проход –
мост между края и своето някогашно начало.

Благослови, душе моя, Господа... И херувимът –
от ритъма на сърцето ли, от повика на ръцете ли – изниква.
Дали е от плът, от енергия или дух... Не знае никой...
Уж със крило ме докосва, ала за мен е неуловимо.

И само сладост по кожата ми се разлива. И греят мостове
между земния бряг и някакви блякави брегове във висините.
И се събуждам. И всичко е ясно. И вече за нищо не питам.
И отзвънява в лъчите на утрото: Благослови, душе моя, Господа...
22.09.2013 г.

3. Антитема или... ропот из дълбочините

Кой изтръгва звуците? И словесата кой изтръгва?
Има ли владетел ритъмът, роден в сърцето на безкрая?
Уж животът (струва ти се) тръгва иззад оня ъгъл,
иззад теб и сенките на здрача, ала е неизчерпаем.

Elena Aleksová
ZVĚSTOVATEL

Vanje Monevové a jejím
„Kosmickým hlasům“*

1. Тéma

Duši mi proměnilo v útočiště světla,
na pulzující slova, na andělské pění.
Duše pak zazněla, hvězdnými očima vzhledla,
chvěla se v čidlech jsoucích tam v netušení.

Kapky podzimní rosy v květenstvích.
Jiskřící krev nezměrných obětí a sil.
Báje o věcech prvních, posledních.
Život mi náhle nový smysl odhalil.

A... Tobě přejem, Hospodine, ve svém díkůvzdání...
z Ničeho ve mně vzklíčilo a změnilo se v Nic.
Usmálo se, jako když cherubín se sklání,
ve snu mi cosi šeptalo a pohladilo líc.

Už nevím, co mi říkalo až do svítání, žel,
zda to byl pouhý sen, zda jsem se dotkla těla...
S ním k modravému nebi odletěl
mrak temnoty. Má očištěná duše v září zela.

2. Variace na stejné téma

Závrať. Světlo. A pulzující slova. Zpěv.
Má duše. Kamsi letí – ale kam? A smích...
Magické zaklínání v soumraku. Posvátných nocí vznět.
Jiskřivá krev, kapičky rosy po kopcích.

Po věky půda dychtí po krvi. Je žízňivá.
A jako za pradávna znovu otvírá se zem.
Duše se opět vzdává, hledá-li, hledá pojíva –
most mezi koncem a svým dávným počátkem.

Dobrořeč, duše má, Hospodinu... Onen cherubín
vyrůstá z rytmu srdce, z rukou volání.
Je tělesný, je z energie, z ducha...? Je to stín?
Jako by se mě křídlem dotýkal, a přesto abstraktní.

Po kůži se mi blaho rozlévá. A září mosty k nám
mezi zemí a břehem vedoucím na výšinu.
Budím se. Vše je jasné. Na nic se neptám.
A v jasu jitra doznívá: Dobrořeč, duše má, Hospodinu...

3. Antitéma neboli... reptání z hlubin

Kdo vynucuje zvuky? Kdo vynucuje slova kolkolem?
Vládne nám rytmus snad, zrozený v srdci nekonečna?
Jako by život (zdá se ti) vycházel někde za rohem,
za tebou také stíny soumraku, situace však věčná.

Звуците се надпреварват и летят във въздуха, не свършват.
Думите не свършват. Ритъмът. А след ритъма – и тишината.
Ако и на тебе (струва ти се) да ти е подхвърлен къшей,
волята намира пътища, пукнатинки към необята.

И... Во царствию Твоем... към този смътен необят се носи.
Кой конците дърпа? Кой живота сбъркан направлява?
Може би наистина сме на земята само плахи гости
и наистина сме поданици на отвъдна някаква държава.

Трепка стягащото гърлото: Блажени нищици... Блажени!
Ала докъде е дадено на болката със нас да си играе?
Зная, плачещите ще се утешатб, ще се усмихнат непременно.
Господи, но нека днес да е това! Сега! Не... Някога... След края...
25.09.2013 г.

4. Връщане към темата

Царят. Весталките. Брачното ложе. Сърцето. Утробата.
Слънчевите лъчи – мдстове към другите измерения.
Люлката, люлееща ни между раждането и гроба.
Улеите, отнасящи болката и кръвта червена.

Мрак. Искряща предутрин. Този свят от съня се възвзема.
Този свят е измама, илюзия, звън, светлина... И отлита...
И сред болката – херувимът – неземан и някак земен –
като насън – Достойно естъ яко воистину блажити...

Блага вест... Неочаквана вест... Светлина... Песнопения...
Стихва ропотът. Чезнат болките. И камъните. И ямите.
И на крачка от яслите само – прощението смирено:
– Яжте Моето тяло нетленно и пийте кръвта Ми...

Ненаситна за кръв е пръстта, ала Жертвата е безкръвна.
Векове. И епохи. Като сън. Като звън. Като светкавица.
Ръфат душата невинна на страстите рикащите лъвовете,
а незримо – отнейде – херувимът с меч и с химни ги укротява.
26.09.2013 г.

5. Завършек

Накъдето и да се обърна с очи – стена.
Адът в мен. Край мен адът. След мен. И по-нататък...
На страстите рикащите лъвовете... Светлина.
Молитву пролию ко Господу... – в светлината.

Изливам молитва – от ада да ме спаси.
Дали ме чува, не знам. Но душата ми е озарена.
Сутрин разпуска над мене слънчевите Си коси.

Вечер отваря бездната Си необозрима под мене.
Разпъната между мрака и светлината, вървя.
Между оброчищата на правремената и Храма.
Но... моите или нечии чужди сънища са това?

Но... моята драма или чужда нечия драма?
Възведи ме от царството на илюзиите и скръбта,
на тлението, на болката, на времето немилостиво –
нали пред небето искрящата кръв на Христа
за хората, за човека, за всекиго от нас се пролива...
26.09.2013 г.

Zvuky se předhánějí, létají vzduchem, stále.
A slova nekončí. Je rytmus. Po rytmu však tišina.
Pokud i tobě (zdá se ti) pohodí někdo drobek okázale,
vůle si najde cesty, štěrbinky k nedozírnú vyzkoumá.

V království Tvém... to k nejasnému nedozírnú míří.
Kdo tahá za nitky? Kdo řídí celý život, zmatení?
Možná jsme na Zemi opravdu plaší hostě, netopyři,
jakéhos státu tam na onom světě poddaní.

Sevřené hrdlo se jen chvěje. Prý: Blaze chudým... Blaze jim!
Dokdy si s námi vlastně bolest může hrát?
Vím, ti, co pláčou, budou potěšeni, blaze se usmějí.
Bože, kéž se tak stane dnes! Teď, ne až na věčnosti pomáhat....

4. Návrat k tématu

Vestálky. Král. Manželské lože. Srdce v útrokách.
Sluneční svit – mosty do jiných dimenzí, podivný jev.
Kolébka, kolébá nás mezi zrozením a cestou na márách.
Kanály, které odvádějí bolesti i rudou krev.

Temnota. Svítání. Svět probouzí se, prchá stín.
Tento svět je jen klam, iluze světla zbavená...
A mezi bolestí – nadzemský také pozemský – je cherubín,
jak ve snu – Matko Kristova, buď blahoslavená...

Příznivá zpráva... Nečekaná zvěst... Jas... Žádné jámy.
Reptání utichá. Bolesti mizí, kameny. Slyšet je zpěv.
Pár kroků od jeslí – pokorná prosba zaznívá mi:
Vezměte, jezte, toto jest tělo mé... Pijte... to je má krev...

Hlína je krve lačná, v oběti krev už není.
Věky. A epochy. Jako sen. Zvonění. Blesky a stín.
Nevinnou duši trhají řvoucí lvi rozlícení,
mečem i hymnickými zpěvy je krotí – cherubín.

5. Závěr

Kamkoli pohlédnu – všude jen samá stěna.
Peklo je ve mně. Vedle mne. Za mnou. I dál...
Řvoucí lvi vášní... Já světlem prozářená
modlím se k Hospodinu..., který mi světlo dal.

Modlím se k Bohu, před peklem ať mě spasí.
Nevím, zdali mě slyší. Duši mi přesto ozářil.
Ráno nade mnou prostírá sluneční vlasy.
Večer pode mnou nesmírnou propast vyhloubil.

Jdu rozepjatá mezi jasným dnem a tmou.
Jdu mezi božím Chrámem a obětíšti dávna.
Jsou to však moje sny, či číší cizotou?
Je to mé vlastní, anebo cizí drama?

Vyved' mě z říše iluzí i žalu, prosycené zlem,
bolestí, tlení té nelítostné doby zatvrzelé –
Kristova jiskřivá krev, se, Bože, každým dnem
prolévá za každého z nás, za lidstvo celé...

17. – 26. září 2013

* Стиховете се родиха, докато слушах песнопенията „Тебе поем“, „Благослови, душе моя, Господа“, „Во царствии Твоем“, „Достойно есть“ и „Молитву пролию“ от новия албум на Хор „Космически гласове“ с диригент Ваня Монева. По някакъв странен начин в мотивите им се смесиха впечатления от прадревното странджанско светилище Беглик таш и далечни спомени за отец Ерос и моето кръщение в московския храм „Нечаянная радость“. Името на църквата – „Неочаквана радост“ идва от онзи знаменателен момент, когато архангел Гавриил съобщава на девицата Мария, че от Светия Дух Тя ще зачене Спасителя на човечеството Иисус Христос.

Елена Алекова

завършва Литературния институт „А. М. Горки“ Москва (семинар по проза с ръководител Руслан Киреев) през 1992 г. През 1994 г. защитава там дисертация на тема, свързана с руската емигрантска литература през XX век, и придобива научна степен Doctor of Philosophi (PhD) in Philologi. Научен ръководител – проф. Владимир Смирнов.

Работила е като редактор и отговорен редактор във в. „Български писател“, като редактор в изд. „Български писател“ и ИК „Христо Ботев“, като главен редактор на в. „Тракия“ и като главен експерт в Министерството на културата. Сега е главен редактор на в. „Съвременното читалище“.

Издала е 11 стихосбирки, сред които „И не каза никой защо“ (1995), „Ненужни стихове“ (1997), „Преди камбаните да отзвънят“ (2001), „Прозрения“ (2002), „Дете на Бога“ (2004), „Нещо повече“ (2005), „Вграждане“ (2008), „В градините на залеза“ (2009), „Сънища и скрижали“ (2012), роман в стихове „Милена“ в две части (1998 и 1999 г.). Автор е на сборници с литературна критика „По невидимите магистрали“ (2003, 2011 и 2013 г.), на белетристичната книга „Отвъд думите“ (2006), на публицистичния сборник „Моята България“ (2007) и на книгата „Сеячът на безсмъртие. Думи за Николай Хайтов“ (2010).

Носител е на Специалната литературна награда за белетристика и публицистика „Николай Хайтов“ (2007), Национална награда за поезия „Дамян П. Дамянов“ (2009), Национална литературна награда за публицистика и есеистика „Богомил Нонев“ (2013) и др. Превежда от руски и беларуски. В неин превод са публикувани книгите на Георгий Иванов „Разпад на атома“ и на Александър Яковлев „Здрач“ (мемоари), поетически сборници на съвременните руски поети Владимир Масалов, Владимир Исайчев и Дмитрий Мизгулин, стихове на Велимир Хлебников, Георгий Адамович, Борис Поплавский, Булат Окуджава, Нил Гилевич и много други. Член е на Съюза на българските писатели, Съюза на българските журналисти и Съюза на учените в България.

PhDr. Zlata Kufnerová, CSc.,

lingvistka, translatožka, překladatelka a publicistka.

Je autorkou a spoluautorkou pěti knih: Stručná mluvnice bulharštiny (1990); Bulharština pro samouky (s Petrem Panevem, 1987); Překládání a čeština (s kolektivem autorů, 1994, 2003); Čtení o překládání (2009) a Člověk Edvard Beneš (s Karlem Novotným, 2006, 2010). Napsala desítky odborných statí z jazykovědy (bulharistiky) a translatožie, publikovaných doma i v zahraničí.

Přeložila více než 120 knižních titulů z pěti jazyků, především z bulharštiny, němčiny a angličtiny, a nejrůznějších žánrů (próza, poezie, literatura faktu, encyklopedie).

Z bulharské beletrie vyšly v jejím překladu mj. tyto tituly: Andrej Guljaški, Dům s mahagonovým schodištěm (Domat s machagonovo stalbište); Elin Pelin, Pohádka za pohádkou (výbor); Genčo Stoev, Návrat (Zavraštane); Pavel Vežinov, Bariéra (Barierata, Belijat gušter); Marij Jagodov, Stará cesta (Drevnijat pat); Ivan Davidkov (Rifovete na dalečnite zvezdi). Z bulharské poezie přeložila výbor z básnické tvorby Ivana Davidkova (Můj pomíjivý obraz), Mirjany Baševové (Má hloupá hvězda zlá) a poému Blagy Dimitrovové (Dům). Podílela se též na antologii Bulharská poezie 20. století (1983) překladem ukázek z díla Mladena Isaeva, Ivana Pejčeva, Bogomila Rajnova, Vladimira Goleva, Davida Ovadiji, Georgiho Džagarova, Ivana Davidkova a Vanji Petkovové.